

Türklerin yurtdışında doğrudan yatırımları artıyor

OLAYLARIN İÇİNDEN

Tevfik Güngör

gungoruras@superonline.com

Eskiden "yabancı sermaye" derdik. Şimdilerde "doğrudan yatırım" diyoruz. Arayışımız, yabancıların, bizde olmayan sermaye, teknoloji ve pazarlama becerisine dayalı olarak Türkiye'de ekonomik ölçekli, dış pazara da dönük üretim yapacak fabrikalar kurması.

Biz her yıl daha fazla doğrudan yatırım gelsin diye beklerken, Türk girişimcileri başka ülkelerde doğrudan yatırım yapmaya başladı.

Sadece doğrudan yatırım için (sermaye yatırımı için) 2016 yılında ülkeye giren döviz 7.5 milyar dolar, çıkan döviz 3.1 milyar dolar. 2017 yılında giren döviz 7.4 milyar dolar, Türklerin dışarıda yatırım yapmak için çıkardıkları döviz 3.1 milyar dolar.

Sermayede sınırların kalktığı dünya düzeninde, Türk girişimcilerin başka ülkelerde yatırım yapmaları normaldir.

Ancak, acaba Türk girişimcilerin yurtdışı yatırımlarının gide rek artmasının başka nedenleri de var mı?

İstanbul Sanayi Odası, 65'inci kuruluş yıl dönümünde, "Üretenlerin Öyküsü" başlığını taşıyan çok güzel bir yayı yaptı. Yayı'nın 158'inci sayfasında Türkiye'nin en büyük sanayi şirketleri topluluğu olan 90 yıllık Koç Grubu'nun Onursal Başkanı Rahmi Koç ile yapılmış bir söyleşi var.

Rahmi Koç şunları anlatıyor: "Koç Grubu'nun dünyaya açılması lazım. Artık bundan sonra yatırımlar yurtdışında. Yurtdışında başladık ama oralarda hayat bu kadar kolay değil. Türkiye nispeten daha kolay. Burada bir gücümüz, tanınmışlığımız, ismimiz var. Yurtdışına çıkacaksınız, kim tanıtır sizi? Yavaş yavaş orada dikti tutturacak, yatırım yapacak ve muvaffak olacaksınız. Müthiş bir rekabet var yurtdışında, kolay değil. (Sayfa 168)

Vehbi Bey'in öğütleri gayet iyi. Daha enternasyonal düşünmek lazım. Biz Türkiye için kafi derecede büyüdük, iki derece büyük geliyoruz artık. Yani Arçelik iki puan daha pazar payı alsa Rekabet Kurulu

hemen 'Çok şey yaptınız, durun' diyor. Yeni bir şey satın alsak müsaade etmiyorlar. Dolayısıyla bizim yatırımlarımızı taşıyamazız. Bizim çocukların hepsinde o felsefe var. Çünkü gençliklerinde yurtdışındaki şirketlerde çalıştılar. (Sayfa 179)"

Rahmi Koç'un söyledikleri çok hem de çok önemli. Araştırmacı İktisatçı Mustafa Sönmez, "Al Monitor"de yayınlanan yazısında, Rahmi Koç'un verdiği mesajları değerlendiriyor. Diyor ki, Türkiye milli gelirinin yüzde 6'sına ulaşan yıllık satış hacmi ile Koç Grubu 2016 sonu itibarıyla 83 bin kişi istihdam ediyor ve bunun yüzde 16'sı yurtdışı istihdamdan oluşuyor.

Koç Grubu için yurtdışına yatırım yeni bir deneyim değil. Koç'un en büyük şirketlerinden Arçelik 2016'da 16 milyar TL'lik konsolide ciro gerçekleştirmişti. Bu cironun yüzde 60'ı uluslararası pazarlardan elde edilirken bu toplama yurtdışı üretimle de katkıda bulunmuştu. Arçelik, Beko markası ile Avrupa'da beyaz eşyada ikinci büyük durumunda. Şirket Romanya'da Arctic ve Güney Afrika'da Defy markaları ile üretim yapıyor ve pazar liderliğini sürdürüyor.

Pakistan'ın lider beyaz eşya markası Dawlance da 2016'da "Asya-Pasifik ve Türkiye arasında istikrarlı ve güçlü bir varlık sağlayacak ticari koridor oluşturma" hedefiyle üç üretim tesisi ve dağıtım ağıyla şirketin bünyesine katıldı.

Koç, Arçelik'e yeni atılımlar yaptırmanın peşinde iken savunma sanayinden içeride yeterince destek göremedi. AKP rejimi ile zaman zaman sürtüşen gruba savunma projelerinden umduğu dilimlerin yeterince çıkmadığı konuşuluyor. Şirket dışarıda da pazar arıyor. Bunlardan birini Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ile gerçekleştiriyor. Koç'un savunma sanayii şirketi Otokar Körfez Bölgesi başta olmak üzere yurt dışı satışlarını artırmak için BAE'de şubat 2017'de Otokar Land Systems Limited (Otokar LS) şirketini kurdu. Ortak girişim şirketi Al Jaso- or, Türkiye'nin en büyük savunma sanayii ihracat sözleşmesine imza attı. BAE'nin 8x8 amfibik zırhlı araç ihtiyacını karşılamaya yönelik 661 milyon ABD doları tutarındaki bu anlaşmayla birlikte Otokar, operasyonlarına teknoloji transferi ihracatı ve yurtdışında üretimi de eklemiş oldu.

Otokoç Otomotiv, otomotiv perakendeciliğinde, Otokoç ve Bir- mot ise araç kiralama da Kazakistan, Azerbaycan, Kuzey Irak, Macaristan, Gürcistan ve Kuzey Kıbrıs'taki 236 noktada hizmet veriyor.

Grubun bankası Yapı Kredi'nin operasyonları Hollanda, Rusya, Azerbaycan ve Malta'daki yurtdışı bankacılık iştirakleri tarafından destekleniyor.

Dışa yatırımda Koç yalnız değil elbette. Türkiye'nin 40 milyar dolara yakın dış yatırımı var. Aslında Türkiye benzeri ülkelerin dış yatırımları daha yüksek. Örneğin, Meksika'nın 160 milyar dolar, Hindistan'ın 156 milyar dolar, Macaristan'ın ise 225 milyar doları buluyor.

Türkiye'nin dışarıdaki sanayi yatırımları henüz toplam dış yatırımların yüzde 15'inden ibaret. İmalat sanayi yatırımlarında Koç başı çekiyor, ama çeşitli alt dallarda da irili ufaklı dış yatırımlar var. Alt sektör olarak, Türkiye'nin en geleneksel ve uluslararası rekabette daha avantajlı olan tekstil-giyim sektöründeki yatırımlarının 528 milyon dolarlık dış yatırımla başı çektiği anlaşılıyor.

Bu tür yatırımların iş gücünün ve ham maddenin ucuz olduğu Bal- kanlar ile Asya ve Afrika ülkelerinde irili ufaklı firma yatırımlarından oluştuğu biliniyor.

Şişecam, Anadolu Efes kendi sektörlerinde bir dizi yurtdışı yatırıma sahipler. Tosyalı Demir-Çelik de Cezayir'de önemli bir yatırım tamamladı ve genişletiyor.

Gıda sektörünün önemli ismi Ülker (Yıldız Holding) dünyanın en bilenen markalarını satın alarak dış yatırımlarını artırmış durumda.

Sanayinin dışında havaalanı işletmeciliğinde TAV, mobil iletişimde ise Turkcell dikkate değer dış yatırımlar gerçekleştirmiş durumdalar.

Dış faaliyet derken dış müteahhithlik işleri ayrı bir başlık oluşturuyor ve o alanda Türkiye'nin 1970'lerde konut üretimiyle başlayan, bugün altyapı yatırımlarına uzanan önemli bir portföyü var.

Mustafa Sönmez'e göre, "Son yıllarda dışa yatırım kararlarında yatırımcının önünü görme konusundaki endişelerin yanı sıra artan başka riskler, en başta da ülkedeki kayırmacı, hukuksuz rejim icraatları" etkili olmaya başladı.

OTOMOTİV ÜZERİNDEN GÜNCEL EKONOMİ...

Geçen hafta sonu **İstanbul Sanayi Odası**'nın düzenlediği ve Sanayi Bakanı Faruk Özlü'nün de katıldığı otomotiv sektörü çalıştayı gerçekleştirdik. Otomotiv sektörü Türkiye için birçok açıdan önemli. Birincisi, Türkiye'nin AB ile Gümrük Birliği'ni tesis ettikten sonra, hızla dünya standartlarına erişen, küresel rekabet hiyerarşisinde ölçek, verimlilik, teknoloji olarak yukarı çıkan ve bu konuda örnek olan bir sektör otomotiv. İkincisi, geçirdiği teknolojik değişimle yeni sanayi devriminin sürükleyicisi olan bu sektör üzerinden Türkiye çok önemli değişimleri yapabilir.

Yani Türkiye için otomotiv sektörü, tam anlamıyla, üst teknoloji bir kontrol sanayiidir. Emek verimliliği dışında, teknoloji verimliliğini de en üst düzeyde kullanma kapasitesi olan ve teknolojiyi yaratma, kullanma, uygulama esnekliği olan sektörler, sanayiler kontrol sanayiidir. Çünkü bunlar, oluştukları dinamizmle diğer sektörleri de arkasından sürüklerler.

Banka ve finans sermayesi de en çok bu sektörleri destekler hatta bunlarla iç içe geçer. Sanayi devriminin doğuşunda tekstil, sonra demir çelik ve sonrasında petrokimya kontrol sanayileri olarak var oldu. Esasında otomotiv, bu üç ana sektörü de kapsayan ama buna makine ve daha sonra da yazılım gibi dev teknoloji atılımlarını da ekleyen bir sektör olarak günümüze geldi. Bugün orta sınıf bir otomobilde 150 milyon satır yazılım olduğu söyleniyor. Elektrikli otomobil, yeni bir buluş değil ama bu otomobilin oluşturacağı eko-sistem ve sürücüsüz otomobile giden süreç, hiç şüphesiz ki yeni sanayi

devriminin itici dinamiklerinin en önemlisini oluşturuyor.

Bitenler...

Esasında ABD'de başlayan seri üretim (üretim bandı uygulaması) 1914'te Henry Ford'un otomobil fabrikalarında

geliştirdiği bir üretim modelidir ama bu model -Fordizm- bütün bir 20. yüzyıla damgasını vuracak, bir üretim yapılanması olarak da tarihe geçmiş ve sosyolojik siyasi sonuçları olmuştur. Şimdi yine otomotiv sanayi çoklu-esnek parça üretim sistemlerini, ölçek ekonomisinden kapsam ekonomisine geçişi temsil ediyor ve diğer sanayilere de öncü oluyor. Fordizm, üretimde küresel standartlaşmayı, yüksek ücretleri, iç tüketimi ve tasarrufları yukarı çeken bir ekonomi ideolojisini de geliştirmiştir. Üretenlerin ürettiklerini satın alması, ayrıca tasarruf yaparak, bu tasarruflarının bankalarda birikmesi ve bunların yeni yatırımlara dönüşmesi, Keynesgil iktisattaki tasarruf-yatırım eşitliğinin ta kendisidir ama bu eşitliğin de kökeni Fordist birikim rejimidir. Keynes'e göre, cari yatırım değeri, kârların ve tasarrufların toplamına eşittir. Yani toplum refahı, ancak sermayedar kârlarının ve toplam tasarrufların bir fonksiyonudur. O zaman, bir üretim bandından, bir zaman diliminde ne kadar çok otomobil çıkarsa kârlar o kadar artar ama bu yetmez, bu çıkan arabalara kitlesel talep de gerekir. İşte o talebi ücretleri ve sosyal devlet imkânları yükselen işçiler sağlar. Ama bu işçiler, aynı zamanda, net tasarruf sahibidir.

Tabii bu model, aynı zamanda, görece kapalı bir ekonomi -iç tüketime dönük üretim ve iç tasarrufların yatırıma dönmesi- öngörür.

ODA SEÇİMLERİ ÇEKİŞMELİ GEÇECEK

**ODA VE BORSA
BAŞKANLIKLARI
İÇİN YARIŞ BAŞLADI**

81 ildeki ticaret ve sanayi odaları seçime gidiyor. Bir bir görücüye çıkan adaylar, başarılı sonuç almak için oda üyelerini yakın markaja alırken, vaatler havada uçuyor.

**GÖZLER
9 NISAN HAFTASINDA**

136 yıllık geçmişi sahip ITO'nun Meslek Komiteleri ve Meclis Üyeliği seçimleri, 9 Nisan 2018 Pazartesi günü İstanbul Fuar Merkezi (İFM) 9, 10 ve 11 numaralı fuar alanında yapılacak. Sonuçların kesinleşmesiyle birlikte bir sonraki aşama için seçim sandıkları bu kez 14 Nisan Cumartesi günü kurulacak.

Mazbatalarını alan ITO Meclis üyeleri, ITO'nun gelecek 4 yılına yön verecek Yönetim Kurulu Başkanı, Üyeler, Disiplin Kurulu Üyeleri ve TOBB delegelerini seçecek. Ardından yapılacak bir seçimle de odanın meclis başkanı ve meclis başkanlık di-

vanı belirlenecek. 9 Nisan'da ITO, oy kullanacak üyeleri için İstanbul'da toplu taşıma güzergahlarına göre belirli noktalardan Yeşilköy'deki İFM'ye servis kaldırılacak. 400 bine yakın üyesi bulunan ITO'da seçimlere üyelerinin en az dörtte birinin ilgi göstermesi bekleniyor.

Nisan ayında yapılacak oda seçimleri birçok ilde karan kırına mücadeleye sahne olacak. Ofislerinde çalışmalarına hız veren adaylar, rakipleri karşısında üstünlük sağlamak için vaat yarışına girdi.

EN ÇOK İTO MERAK KONUSU

81 meslek komitesinin yer aldığı ITO Meclisi'nde 248 meclis üyesi görev yapıyor. Meclis üyesi olmayan yolu ise, komite sandıklarında başarılı olmaktan geçiyor.

İbrahim Çağlar'ın ani ölümü sonrası İstanbul Ticaret Odası'nda (İTO) Başkan kim olacak' sorusu yönetim kurulu üyesi Öztürk Oran'ın seçimiyle kısa zamanda cevap bulmuştu. Öztürk'ün 'Bir tarafın üyelerimiz bizden beklediği hizmetleri vermeye devam ederken diğer tarafın meclisimizi seçimine en iyi şekilde hazırlamaya odaklandık' mesajının üzerinden 3 ay geçti. Bu süre içerisinde başkanlığa adaylığı konuşunda Oran'dan net bir açıklama gelmedi.

Öztürk Oran

BAHÇIVAN GÖREVE DEVAM EDER

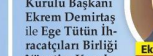
18 bin civarında üyesi bulunan İSO'nun seçimleri 2 Nisan'da Harbiye'deki Hilton Otel'de yapılacak. 55 meslek grubundan 120'si meclis üyesi olmak üzere 295 meslek komitesi üyesi seçilecek.

(İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan'ın onların önemli bölümünü alacağı ve görevini sürdüreceği tahmin ediliyor. Bahçivan, seçimin ardından hem teşviklere hem de Ar-Ge ve ÜR-GE'nin üretimde rolünü artırma gayretine geçecek.

ANKARA'DA EN GÜÇLÜ ADAY BARAN

Ankara Ticaret Odası'nda (ATO) en güçlü aday Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran. Üretime yeni bir yön vermesi ve şirketlerin kârlarını artırması planlayan Baran, gerek fuar alanı gerek tekstilcilere yer tahsis için önemli adımlar atacağına isaret ediyor. Baran'ın rakibi Erhan Kizilmeşe ise, odaya yeni şirketler ve markalar için önemli adımlar atmaya gönüllü. Ankara Sanayi Odası'nda (ASO) Yönetim Kurulu Başkanı Nurettin Özdebir'in yerini koruyacağı ve yatırımlar artırmak için adımlar atacağı ifade edildi.

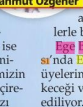
Gürsel Baran

İZMİR'DE YARIŞ ÇETİN GEÇECEK

İzmir Ticaret Odası'nda (İZTO) çetin bir rekabet var. Odaya Yönetim Kurulu Başkanı Ekrem Demirtaş ile Ege Tütün İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener yarış halinde. Ekrem Demirtaş, yeni dönemde İzmir'in ticarete payını ve ihracat etkinliğini arttırmayı amaçlıyor. Seçilmesi halinde İzmir'i inovasyon (İNOV) üssü yapacağını belirten Mahmut Özgener ise sunulan kaydediyor: "Yenilikçi yatırımları üyelerimizin yardımlarıyla hayata geçireceğiz. Turizmde payımızı artırmak adına markamızı yeniden konumlandıracağız. Şehrimizin ve bölgemizin en önemli yönlerinden olan yemek kültürünü Yerel Gürme Köyleri gibi projelerle lanatacağız. Üyelerimizin Avrupa Birliği fonlarından maksimum oranda faydalanmaları için çalışmalarına başlatacağız. İzmir'i ABD ve Çin gibi dijital alanlarda önemli ilkelere bütünlüştüreceğiz."

Ekrem Demirtaş

Mahmut Özgener

DIYARBAKIR'IN ÖNCELİĞİ TEŞVİKLER

Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası'nda (DTSO) Suat Önen, Mehmet Kaya ve Abdülkadir Karavil karşı karşıya geliyor. Bu isimlerin yatırımlardan daha büyük pay alması için elinden geleni yapacaklarını dile getiriyor.

BURSA'DA İHRACAT ARTACAK

Bursa Ticaret ve Sanayi Odası'nda (BT-SO) devam kararı alan İbrahim Burakay ise, 2023 üretim ve ihracat hedeflerini yakalama konusunda kararlı. Burakay, bu anlamda şu taahhütlerde bulunuyor: "25 milyar dolar yatırım yapılan TEKNOBİM'de ilk fabrika binalarımızı inşa etmeye başlayacağız. TEKNOBİM, şehrimiz ihracatına 40 milyar dolar katacak. Uzay ve Havacılık Merkezi 2018'de açılacak. Ayrıca edamız belli birimleri devreye alarak üreticileri ve ihracatçıları dünyaya bütünlüştüreceğiz. Fuarçılık atığımız devam edecek. Bursa'ya yakışır bir fuar merkezini hizmete sunacağız. Bursa 2023 Platformu olarak şehrimizi hedeflenen seviyeye taşıyacağız. Sayışını 51'den 63'e çıkarttığımız komitelerimiz, projelerine devam edecek."

İbrahim Burakay

DİĞER İLLERDE SON DURUM

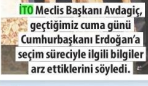
Kocaeli Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Necmi Bulut, Kocaeli Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Zeytinoglu ile Sakarya Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Kösemustafalı yeniden aday. Eskişehir Ticaret Odası (ETO) yönetimi için Metin Güler, Erdoğan Tokgözü ile Ayhan Sezai; Eskişehir Sanayi Odası (ESO) için Nadir Kıpçılı ile Celalettin Kesikbağ mücadele ediyor. Konya Ticaret Odası'nda Selçuk Öztürk, Antalya Ticaret ve Sanayi Odası'nda Atilla Tekrar aday. Adana Ticaret Odası'nda Atilla Menevşe ile Şaban Bayraklı aday. Adana Sanayi Odası'nda ise tek aday Zeki Kıvanç.

İSTİB SEÇİMİ DE 14 NISAN'DA

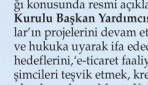
İstanbul Ticaret Borsası (İSTİB), komite seçimi 14 Nisan'da borsanın Eminönü'deki binasında gerçekleştirilecek. İSTİB Başkanı Ali Kopuz'un tek başkan adayı olarak yeniden seçilmesi bekleniyor. İstanbul ve Marmara, Ege, Akdeniz, Karadeniz Bölgeleri (İMEAK) Deniz Ticaret Odası'nın (DİTO) 8 Nisan'da Lütfi Kırdar Kongre Merkezi'nde yapılacak seçimlerinde ise, Tamer Kiran başkan adayı oldu. Kiran, seçimlerde mevcut başkan Metin Kalkavan ile yarışacak.

ADAY YARIŞI BAŞLADI

Merhum İbrahim Çağlar, geçen dönem başkanlığa aday olduğunda, 'Firmaların taleplerinin ve şikâyetlerinin toplanması, oda üyeleri ile diyalogun artırılması, aidiyetin indirmesi' gibi projeleri gündeme getirmiş ve seçildikten sonra da bunları yerine getirmeye sürecini yönetmişti. Müstakil Sanayiciler ve İşadamları Derneği (MÜSİAD), Tüm Sanayiciler ve İş Adamları Derneği (TUMSİAD) ile Anadolu Aslanları İşadamları Derneği (ASKON) gibi iş dünyasının önemli STK'larının oluşturduğu ITO Platformu'nun desteklediği Sebik Avdagic ile adaylığı konusunda resmi açıklamayı yapmayan ITO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Gökhan Murat Kalsın, Çağlar'ın projelerini devam ettirmeye talip. Görevini hakka ve hukuka uyarak ifa edeceğini vurgulayan Avdagic hedeflerini, "e-ticaret faaliyetlerini odaklamak, genç girişimcileri teşvik etmek, krediyi erişimi kolaylaştırmak" olarak sıralıyor. Murat Kalsın ise, Çağlar döneminde başlatılan büyük projelerde gelinen aşamaları fizibilite etikten sonra somut adımlar atmaya planlıyor. STK tecrübesi de olan Kalsın, her ortamda oda üyelerine daha yakın olma, üretimi ve ticareti artırma konusundaki fikir ve girişimleri ile dikkat çekiyor.

Sebik Avdagic

Gökhan Murat Kalsın

KOMİTEDEKİ GÜÇLERİ ÖNEMLİ

420 bin üyeli odayı yönetmeye aday olan Ender Yazıcıoğlu yatırım odaklı planlarıyla adaylara seslenme stratejileriyle ITO'daki muhalefet kanadını sesi olarak lanse edilen Abdullah Teber, oda gelirlerini artırıp giderlerini frenleyecek projelerine öne çıkma gayretinde. Kulislerde ise, Öztürk Oran'ın son dakika sürprizi yapıp adaylığını açıklaması durumunda Şekip Avdagic'in bu dönemde de Meclis Başkanı olacağı konuşuluyor. Murat Kalsın ise "Adaylığımı açıklamadım ama komitelerden gelen mesajlar ve üyelerin teveccühü ile hayırlı bir karar alırsam ayağı yere basan projelere imza atmak istiyorum" mesajını verdi. Tüm adayların üye oldukları komitelerden güçlü çıkması 14 Nisan'daki başkanlık yarışına katılmalarında büyük rol oynayacak.

Murat Kalsın

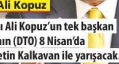

Abdullah Teber

Ender Yazıcıoğlu

İSTE SEÇİM TAKVİMİ
Türkiye'deki 365 oda ve borsa da geçen yılın elinin ve kasmı aylarında tamamlandı. Bakanlar Kurulu kararıyla Nisan 2018'e ertelenmişti. Gelecek ay yapılacak meslek komiteleri ve meclis üyeliği seçimlerinin ardından oda başkanlarının yeni yönetimleri belirlenecek. TOBB Genel Kurulu'nun da mayıs ayında yapılması bekleniyor.

Ali Kopuz

ISO'nun 'Otomotiv Çalıştayı'nda sektörün sorunları ele alındı

Bakan Özlü otomotivcileri Filyos'ta yatırıma çağırdı

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından düzenlenen "Otomotiv Çalıştayı"nda konuşan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Dr. Faruk Özlü, yerli otomobile ilgili bilgi verdi ve yer, yatırım miktarı ve yaratılacak istihdamın bir buçuk yıl içerisinde netleşeceğini söyledi. Bakan Özlü, çalıştaya katılan otomotiv sanayicilerini Filyos Endüstri Bölgesi'nde yatırım yapmaya çağırdı.

ÇALIŞTAYIN açılış konuşmasını yapan İSO Başkanı Bahçivan ara mali ithalatında da otomotivin önde gelen sektörlerden biri olduğuna dikkat çekti ve "Cari açığı azaltmak ve sanayide daha fazla katma değer üretmek için ara mali ithalatının azaltılması gerekiyor" dedi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından Türkiye ekonomisinin temel sorunlarından cari açığın düşürülmesi ve katma değer artırılmasına katkı sağlamak amacıyla düzenlenen "Otomotiv Çalıştayı", İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan'ın ev sahipliğinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Dr. Faruk Özlü ve Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Cemil Ertem'in katılımı ile gerçekleştirildi. Odakule binasında düzenlenen çalıştayda Türkiye ihracatının lider sektörü otomotivde yerli ara mali üretiminin geliştirilmesi ve bu yönde yatırımların artırılması konuları görüşüldü.

Çalıştayın açılış konuşmasını yapan İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, otomotiv sektörünün yüksek üretim performansının gip-

tayla bakılan başarı hikayeleri sergilediğini, bu noktaya da zorluklar karşısında yılmayan kararlı çabalarla ulaşıldığını söyledi.

1960'lı yıllarda otomotiv sektörünün temellerinin yüzde 100 iç piyasaya odaklı atıldığını ancak o yıllarda otomotiv sanayinin neredeyse yüzde 100'ünün ithalata dayandığını vurgulayan Bahçivan, "Bugün otomotiv sektörü, Türkiye ihracatının yüzde 12'den fazlasını yapan lokomotif bir sektör konumunda. Bu durum, Türk sanayicisinin hangi koşullarda neler yapabileceğinin açık bir göstergesidir" dedi.

"ARA MALI İTHALATINI AZALTMALYIZ"

Türkiye'nin bazı modellerde dünyadaki tek üretim ve ihracat üssü olarak belirlenmesini sağlayan otomotiv devlerinin Türkiye'nin geleceğine yönelik güvenlerinin eksilmeden devam ettiğini ifade eden Bahçivan, "Ne yazık ki ara mali ithalatında otomotiv sektörü, önde gelen sektörlerden biri. Cari açığı azaltmak istiyorsak, sanayide daha fazla katma değer üretmeyi hedefliyorsak,

ara mali ithalatının azaltılmasına öncülük etmek zorundayız. Bu konuda en büyük görev otomotiv sanayicilerine düşüyor. Daha fazla Ar-Ge çalışması yapmalıyız. Kaliteli istihdam için eğitime daha fazla kaynak ayırmalıyız" diye konuştu.

FİLYOS ENDÜSTRİ BÖLGESİ TAM OTOMOTİVCİLERE GÖRE

"Otomotiv Çalıştayı'nın açılışında konuşan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Dr. Faruk Özlü, yerli otomobil çalışmalarını hakkında sorulan bir soruya, yer, yatırım miktarı ve yaratılacak istihdam konularının bir buçuk yıl içinde netleşeceğini söyledi.

Otomotivde küresel oyuncu olma hedefinin önemli adımlarından birinin de kuşkusuz yerli marka otomobil projesi olduğuna değinen Özlü, "Türkiye'de üretim yapan Türkiye'de istihdam oluşturan ve Türkiye ekonomisine katkı sağlayan her üretim bandı bizim için yerlidir. Sizin de gayretleri sonucunda otomotivde kat ettiğimiz mesafe bizim için motivasyon sebebidir.

Türkiye de üreten Türkiye'de üretilen her girişimcinin başımızın üzerinde yeri vardır. Ayrıca Batı Karadeniz Bölgesi'ndeki Filyos'ta bir sanayi alanı inşa etmeyi planlıyoruz. Bura'yı sizlerin ilgisine sunuyor ve yatırım alanı olarak düşünmenizi öneriyorum" diye konuştu.

"YERLİ OTOMOBİL KÜRESEL ANLAMDA KARŞILIĞINI ALACAK"

Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Cemil Ertem de "Bu çalıştayın 2 temel amacı var. Birinci amaç otomobil sanayisi Türkiye'nin göz bebeğidir. Görüyoruz ki otomotiv sektöründe dünya çok büyük bir gelişimin içinde. Bu çalıştay ile sektörü daha da nasıl ileriye taşımayı hedefliyoruz. Türkiye artık üretim yanlısı kapsayıcı bir büyümeyi ele alacak. Yerli otomobil çalışması ciddi bir çalışmadır ve küresel anlamda da karşılığını alacaktır. İkinci amaç ise, ara mali ithalatının azaltılmasıdır. Türkiye'nin gereksiz ara mali ithalatına son vermesi oldukça önem taşıyor" dedi. (Düzce Postası Haber Merkezi)

Üç yılda savunma SAHA'sını fethettiler

Istanbul Ticaret Odası'ndaki sanayici iş adamlarının öncülüğünde üç yıl önce kurulan Savunma Havacılık Uzay Kümelenmesi Derneği (SAHA İstanbul), önemli savunma

projelerine imza attı. Toplam 270 üyesi bulunan SAHA İstanbul, zaferle sürdürülen Zeytinalı Hareketi'nda kullanılan yerli ve milli savunma araçlarıyla da başarısını taçlandırdı. ■ 8'de

Üç yılda savunma SAHA'sını fethettiler

Savunma, havacılık ve uzay sektörü için çalışan firmalar, üç yıl önce kümelenerken SAHA İstanbul'u oluşturdu. Toplam 270 üyesi olan SAHA İstanbul, üç yılda önemli savunma projelerine imza attı. O kadar ki, başarıyla sürdürülen Zeytin dalı Harekati'nda kullanılan yerli ve milli savunma araçlarının önemli bir kısmı bu firmalara aitti.

SOYHAN ALPASLAN

SAVUNMA, Havacılık ve Uzay Kümelmesi Derneği'nin (SAHA İstanbul) üyeleri, 3'üncü kuruluş yıldönümü için bir araya geldi. Türkiye'nin en büyük 9 kümesi arasında bulunan SAHA İstanbul'a üye 270 firma, kuruluş yıldönümü etkinliğini Afrin Zaferi ve Çanakkale Zaferi'nin yıldönümü haftasında gerçekleştirdi.

HER AN HAZIR OLMALIYIZ

Kocaeli'nin Çayırova ilçesindeki bir etkinlikte düzenlenen programda ilk söz SAHA İstanbul Yönetim Kurulu Başkanı **Hasan Büyüktokdemir**'nin oldu. Türkiye'nin güvenliğinin daima güçler tarafından zorlandığına dikkat çeken Büyüktokdemir, "Bu nedenle kara, deniz, hava ve uzayda her an savunmaya hazır halde bulunmamız gerekiyor" dedi.

SANAYİCİMİZ KAHRAMAN

Başkanı Başkanlarımız Prof. Dr. Metin Yerebakan ise konuşarak değiştiği Türk şirketlerinin dünya ile rekabet edecek duruma geldiğini belirtti. Yerebakan, "Sanayimiz yavaş yavaş konuşak değişiyor ve her yeni konuşak ile birlikte birçok şirketimiz dünya ile rekabet ediyor. Bürokrasiye direnen ve ayakta durarak dünyaya meydan okuyan sanayicilere sadece kahraman denir" dedi.

GUÇLU YUKLENİCİ İHTİYACI

İstanbul Sanayi Odası Meclis Başkanı **Zeynep Bozkuş Okuyucu** da savunma ve havacılıkta güçlü bir Türkiye'nin kendi menfaatlerini daha rahat koruyacağına, bilginin de teminatı olduğuna dikkat çekti. Bozkuş, şunları söyledi: "Yerli ve milli havacılık ve savunma sanayini canı gündünden destekliyoruz. Güçlü, dinamik, istedikleri yüklenicilere ihtiyacımız var."

SAHA İLE İŞ YAPAN MUTLU

Roketsan Yönetim Kurulu Başkanı M. Emin Alpmann ise bütün vakıf şirketlerinin SAHA İstanbul şirketleriyle iş yapmaktan mutlu olduğunu belirterek, şunları söyledi: "Devlet de 'Bu işi verli yapın, milli yapın' diyor. Milli yapın; bizim

kafamızdan çıkan çizim ve tasarımın olması. Yerlilik de kafamızdan çıkan bilginin, becerinin yazılma ve donanma çevrilmesi için bu topraklarda, yer altı kaynaklarından çıkan malzemenin bu ülke sınırları içinde işlenmesi. Bu konuda bütün vakıf şirketlerinin çok güzel noktalarda olduğunu görüyoruz."

SEKTÖR BAŞ DÖNDÜRÜYOR

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Havacılık ve Uzay Teknolojileri Genel Müdürlüğü Dr. Cihan Karlıgöz, savunma, havacılık ve uzay teknolojilerinin bilgi ve teknoloji çağının lokomotif sektörleri olduğuna dikkat çekti. Karlıgöz, "Bu sektörler baş döndürücü bir hızla gelişiyor. Savunma, havacılık ve uzay sektörünü geliştiren ülkeler refah ve güvenliklerini

artırıyor, diğer ülkelere karşı azımsanmayacak düzeyde bir avantaja sağlıyor" dedi.

Toplantıda İTÜ Rektörü Mehmet Karaca da İstanbul'daki üniversitelerinin SAHA ile yaptıkları işbirlikleri hakkında bilgi verdi. SAHA İstanbul Genel Sekreteri İlhami Keleş ise derneğin teknik altı komitelerinin hazırladığı görüş ve önerileri aktardı.

Devlet, şirketlere 'küçük ortak' olacak

Savunma Sanayii Müsteşarı Prof. Dr. İsmail Demir, teknolojinin bazı boş alanlarda kurulacak firmalara devletin küçük ortak olacağı aşamaya geldiğini açıkladı. Prof. Dr. Demir, yeni aşamaya ilgili şu bilgiyi verdi: "Bazı teknoloji alanlarımız boş, yatırım yapacak kimse yok, biraz riskli. Bu alanlardaki girişimlere çok küçük ortaklıklara grip, şirketli kurup, iş verip belirli bir seviyeye taşımak istiyoruz. Mesela test alanına, yarış letken alanına girmemiz gerekiyor. Bu kurulum aşamasında ortaklık payımızı çok küçük tutmak istiyoruz."

Paradigma değiştirdik

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanı Ziya Altunyalız, Türkiye'nin son 15 yılda çok önemli bir paradigma değişikliği yaşadığını kaydetti. Türkiye'nin 4. Sanayi Devrimi'ne dünyayla aynı anda geçilecek bir noktada olduğunu belirten Altunyalız, "Türkiye'nin geleceğine ve dönüşümüne hızla canlanıyor. Türkiye de artık sanayici bir yerde, üniversite bir yerde değil. Artık yerinde oturan değil hareket eden, çözüm ortağı bulan, çözüm ortağıyla birlikte inşa ve değer sürecinin parçası olmayı başarmamızı olmasa olmazı olarak gören bir kültüre doğru evriliyoruz" dedi.

Başarı hikayesi

Milli Savunma Bakanı Yardımcısı Suay Alpay, SAHA İstanbul'un savunma sanayi alanında büyük bir başarı hikayesi olduğunu söyledi. Alpay, "Yapılması gereken işler çok fazla. Toplamda aldığımız mesafe çok önemli. Oyun kurucu ülke misyonumuz olmasa başlayınca başımıza gelen kalırdı. Özgün üretilen yerli ve ürünlerin savunmaya sağladığı katkı çok büyük" dedi.

Artık daha fazla söz sahibiyiz

Cumhurbaşkanı Recep Erdoğan'ın, Türkiye'nin geçmiş yıllardan devraldığı bürokratik anlayışı kırmak için geçce günümüz çalışmaları içinde Cumhurbaşkanı Başkanımız Prof. Dr. Davut Kavran'la, yaşanan değişimi şöyle özetledi: "15 sene öncesine göre çok iyi durumdayız. Türk sanayicileri olarak daha fazla söz sahibiyiz. Devlet eğer girişimci, sanayicisi bir şey yapabiliyorsa onları desteklemeli. Bir silahı, bir hava aracını, bir uçağı, bir füzeyle özel sektör yapabiliyorsa, artık devletin oradan usulüne çekilmesi lazım."

Özel sektöre silah fuarı

SAHA İstanbul Yönetim Kurulu Üyesi Adil Nalbant, toplantıda SAHA Expo'yu tanıtan bir sunum yaptı. İTO Makine ve Ekipmanları Meslek Komitesi Meclis Üyesi de olan Nalbant, Oda'nın 17'nci, 18'inci ve 19'uncu dönem başkanlarına, verdikleri büyük destekler için teşekkür etti. Nalbant, "Milli sanayicilerimizin katıldığı SAHA Expo ile özel sektördeki silah üreticilerini bir araya getirmek istedik. 3 bin 500 metrekare net alanda fuar yapıyoruz" dedi.

Dayanışma günü

SAHA İstanbul Yönetim Kurulu Başkanı **Hasan Büyüktokdemir**, Türkiye'nin savunma ihtiyaçlarını artık şundan tedarik etmek zorunda olmadığının dikkat çekti. Büyüktokdemir, "Bölgedeki sanayici ve iş dünyasının elindeki potansiyelin harekete geçirilmesi zamanı. Bu gün karşılıklı dayanışma günü" dedi. Büyüktokdemir, SAHA İstanbul olarak, Savunma Sanayii Müsteşarlığı'na bağlı kurumlar, askeri fabrikalar, STM, Roketsan, Havelsan, Aselesan, TAI gibi firmalarla 65 binden fazla sanayi tesisi ve üniversiteler arasında temas noktası olmayı hedeflediklerini belirtti.

Bakan Özlü Otomotivcileri Filyos'ta Yatırıma Çağırıyor

İstanbul: **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** tarafından düzenlenen "Otomotiv Çalıştayı"nda konuşan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Dr. Faruk Özlü, yerli otomobile ilgili bilgi verdi ve yer, yatırım miktarı ve yaratılacak istihdamın bir buçuk yıl içerisinde netleşeceğini söyledi. Bakan Özlü, çalıştaya katılan otomotiv sanayicilerini Filyos Endüstri Bölgesi'nde yatırım yapmaya çağırdı.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından Türkiye ekonomisinin temel sorunlarından cari açığın düşürülmesi ve katma değer artırılmasına katkı sağlamak amacıyla düzenlenen "Otomotiv Çalıştayı", **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın ev sahipliğinde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Dr.

Faruk Özlü ve Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Cemil Ertem'in katılımı ile gerçekleştirildi. Odakule binasında düzenlenen çalıştayda Türkiye ihracatının lider sektörü otomotivde yerli ara malı üretiminin geliştirilmesi ve bu yönde yatırımların artırılması konuları görüşüldü.

"Ara malı ithalatını azaltmalıyız"

Türkiye'nin bazı modellerde dünyadaki tek üretim ve ihracat üssü olarak belirlenmesini sağlayan otomotiv devlerinin Türkiye'nin geleceğine yönelik güvenlerinin eksilmeden devam ettiğini ifade eden Bahçivan, "Ne yazık ki ara malı ithalatında otomotiv sektörü, önde gelen sektörlerden biri. Cari açığı azaltmak istiyorsak, sanayide daha fazla

katma değer üretmeyi hedefliyorsak, ara malı ithalatının azaltılmasına öncülük etmek zorundayız. Bu konuda en büyük görev otomotiv sanayicilerine düşüyor. Daha fazla Ar-Ge çalışması yapmalıyız. Kaliteli istihdam için eğitime daha fazla kaynak ayırmalıyız" diye konuştu. Filyos Endüstri Bölgesi tam otomotivcilere göre "Otomotiv Çalıştayı"nın açılışında konuşan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Dr. Faruk Özlü, yerli otomobil çalışmalarını soruların bir soruya, yer, yatırım miktarı ve yaratılacak istihdam konularının bir buçuk yıl içinde netleşeceğini söyledi.

Otomotivde küresel oyuncu olma hedefinin önemli adımlarından birinin de kuşkusuz yerli marka otomobil projesi olduğuna değinen Özlü, "Türkiye'de üretim yapan Türkiye'de istihdam oluşturan ve Türkiye ekonomisine katkı sağlayan her üretim bandı bizim için yerlidir.

Sizlerin de gayretleri sonucunda otomotivde kat ettiğimiz mesafe bizim için motivasyon sebebidir. Türkiye de üreten Türkiye'de üretilen her girişimcinin başımızın üzerinde yeri vardır. Ayrıca Batı Karadeniz Bölgesi'ndeki Filyos'ta bir sanayi alanı inşa etmeyi planlıyoruz. Burayı sizlerin ilgisine sunuyor ve yatırım alanı olarak düşünmenizi öneriyorum" diye konuştu. Mehmet Dursun

YERLİLİK ORANI ARTIRILMALI

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Faruk Özlü, "Ülkemiz araç üreticisi firmalar için kapılarını ardına kadar açıyor. Fakat üretilen araçlardaki yerlilik oranı yüzde 40 ile 60 arasında seyrediyor. Türkiye'de üretilen araçlardaki yerlilik oranını artırmamız gerekiyor" dedi

ISTANBUL SANAYİ ODASI 'Otomobil Çalıştayı' Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Faruk Özlü, **Istanbul Sanayi Odası** Başkanı **Erdal Bahçivan** ve Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Cemil Ertem'in katılımıyla gerçekleşti. Çalıştayı açılış konuşmasını gerçekleştiren Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Faruk Özlü, otomotiv üretiminde yerlilik vurgusu yaptı. Otomotiv sektörünün Türkiye'nin kalkınmasına öncülük eden bir sektör olduğunu belirten Özlü, "Otomotiv sektörü ihracattan katma değere istihdamdan üretim yelpazesine kadar sanayimizin liderliğini teknolojinin öncülüğünü üstleniyor. Türkiye otomotiv sanayinde 50 yılı aşkın tecrübesiyle dikkat çekmeye göz doldurmaya devam ediyor. Otomotiv ihracatımız 2017 yılını rekorla kapattı. Yaklaşık 29 milyar dolarlık bir ihracatımız var

İhracat-ithalata dengesinde artı veren bir sektörden bahsediyoruz. AB'nin ithal ettiği her 5 araçtan biri Türkiye'den geliyor. Otomotiv ana sanayimizdeki istihdam her geçen yıl artarak 60 binli rakamlara ulaştı. Ayrıca 2017 yılında üç sektörde yaptığımız ihracatla tüm zamanların rekorlarını kırdık. Yüzde 19 artarak 28 buçuk milyar dolara ulaşan otomotiv yüzde 15 artarak 1 milyar dolar olan makine ve yüzde 4 artarak 1,7 milyar dolar olan savunma ve havacılık sektörlerinde ihracat rekorlarına imza attık" dedi.

1 milyar dolar üzerinde ihracat

23 sektörde bir milyar dolarlık ihracat barajını aştığını söyleyen Özlü, "Diğer yandan 23 sektörde bir milyar dolarlık ihracat barajını aştık. Bir milyar doların üzerinde ihracat yaptığımız ülke sayısı 29'dan 33'e çıktı. 81 ilimizden 16'sı bir milyar dolar barajının üzerinde ihracat gerçekleştirdi. Ülkemiz araç üreticisi firmalar için kapılarını ardına kadar açıyor. Fakat üretilen araçlardaki yerlilik oranı yüzde 40 ile 60 arasında seyrediyor. Türkiye'de üretilen araçlardaki yerlilik oranını artırmamız gerekiyor. Hükümet ve bakanlık olarak Türk otomotiv yan sanayimizi yüksek teknolojiye geçiş programımızın önemli bir paydaşı olarak görüyoruz" diye konuştu. Türkiye'nin kalkınması için 5 ana odak sektör belirlediklerini söyleyen Özlü, "Otomotivde küresel bir oyuncu olma hedefimizin önemli adımlarından biri de hiç şüphesiz yerli marka otomobil projemizdir"